

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۰/۱۲/۲۲

شیر محمد امینی ستانکزی

ژمی؛ د خلکو خوښي، اندیښني او کمزوری اقتصاد!

ژمی د کال وروستی څپرکی، تر ټولو موسمونو سور او له اورښتونو سره مل وي . افغان ولس چې د اقتصاد له پلوه کمزوري دي، په دې موسم کې ژوند مخته وړل ورته گران او ستونزمن تماميږي. ځکه د خوراکي توکو سره، د سون توکي او نور اړین څیزونه تر لاسه کول ډېرو پیسو ته اړتیا لېدل کيږي، خو ډیرې پیسې بیا لور اقتصاد، کاري بسیایني او په بازارونو کې د خرڅلاو توکو کې عدالت دا هغه څه دي، چې د وگړو هوسا ژوند پرې جوړیدلای شي

افغانستان یو له هغو هېوادونه څخه دی، چې ډیرې ولایتونه یې د کال په وروستی موسم کې ځمکه، غرونه او رغونه یې په واورو پوښل کيږي، چې له همدې واورین موسم سره سم هوا مخ پر یخیدو او خلک د ژوند چارې دپرمخ وړلو او سمبالښت ته هک او حیران پاتې وي.

لوگر ولایت هم له دې فصل نه خلاصی نه لري او له درني واورې او اورښتونو سره مل وي، چې د مرکز نه لرو او پرتو سیمو کې د واورې د اورښت کچه کابو ۸۰ سانتي متره او د سوروالي درجه یې تر منفی ۲۵ درجو پورې رسيږي .

که بل لور ته وکتل شي، نو دې موسم ته بزگران او خلک په دې خوښ دي، چې اورښتونه دهیواد دښتې، غرونه او ځمکې زرغوني، اوبه پریمانه او د کرنیزو حاصلاتو نه په ډیره اندازه گټمن کيږي. د واورو او باران د اورښتونو له کبله د شین او زرغون طبیعت په رامنځته کېدو دانسان روح او روان ته هم گټه رسيږي، له پاکي هوا او ښکلي چاپیریال نه ټول وگړي گټه اخیستلای شي .

همدارنگه د ژمی په فصل کې ولس دجگړو درېدو نه هم یو څه ناڅه په کرار کيږي او په دې خوښ وي، چې وسلوالي ډلې په نوموړي موسم کې بهر هېوادونو ته ستنیږي او یا هم خپلې وسلې پر ځمکه رډي او د سربښت له کبله خپلو سیمو کې د آرامښت ژوند غوره کوي. خو ای کاش چې دوی تل همداسې جگړې بس کړي وای، او تل یې د آرامی ژوند نه یې خوند ځکلي وای .

بل پلوه، د خلکو کمزوری اقتصاد د ژمی سور موسم گواښي، چې زیاترو خلکو په نورو فصلونو کې څه ناڅه گټې لاسته راوړي وي، نو بیا د پیسو لگښت یې د خوړو او غېږې خوړو توکو په لوړو بیو تر لاسه کولو له وجې صفر ته رسيږي .

دغه د بېوسی ژوند افغانان د ناچارۍ له کبله پرمخ وړي . په دې موسم کې د سون او د خوړو توکو بیې دنورو موسمونو په پرتله سوداگر او هټیوال د مختلفو بهانو له کبله دوه برابره لوړه وي، چې دغه یو ناوړه او ناروا عمل دی

پورتنۍ ستونزې چې افغان ولس ورسره مخ دي، تر ټولو ستونزو په هېواد کې روانه جگړه، فقر، لوړه، بیکاري، بېسوداي او کمزوری اقتصاد دی، چې خلک ورسره لاس او گریوان دي او هېوادوال په دې دریدلي وضعیت کې ژوند د خدای په تکل پر مخ روان کړي وي .

ولس انکیري او وايي، چې دولت او بډایه وگړي دې په دغه دریدلي او لویدلي حالاتو کې د بېوسو لاسنیوی او دنرخو څارنه ولي نه کوي؟! او ولي په یوې جامع طرحې باندې کار نکوي، څو په هېواد کې د لوړې او فقر کچه راټیټه د عدالت او برابری فضاء رامنځته شي .

ولسونه نه یوازې د نرخونو د لوړیدو په پار اندښمن دي، بلکې جگړې د هرڅه مخه نېولي او په جگړه ځپلې هېواد کې د بیکاری نه نېولي بیا تر بي عدالتی، ظلم بي انصافی او د تباهی کچه مخ په لوړیدو وي .

کار پوهان وايي، جگړه د بدبختیو مور ده، هر هغه څه چې د خلکو ژوند ته ستونزې پېښوي، لامل یې د نه څار او نه پوښتنې موجبات دي، چې باید هر څه د یو مدیریت تر سیوري لاندې رهبري شي .

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

د دوي په باور افغانان هم په دغه ستونزمن وضعیت کې شپې سبا کوي، چې دغه خوریدلي وضعیت په ډیر یو هېوادوالو منفي اغیزې ښیندلي او د ژوند په ټولنیزو، فرهنگي او مذهبي اړخونو یې دکمرنگی نښې له ورايه ښکاري، چې له دې ډلې د ترحم، شفقت، زړه سوی او د مرستو نه شتون او نور موضوعگانې دي، چې خلک یې لری ساتلي او د قانون خلاف خپلسري کړنې ترسره کوي .

راځئ هېوادوالو! دې وسو درد خپل وگڼو، په لویدلي حالاتو کې د بېوزلو لاسنیوی وکړو، خو په دې سره به یو لور ټوابونه تر لاسه او بل لور د مسکینانو لپاره د وس په توان د هغوی اقتصاد به مو څه ناڅه پیاوړي کړي وي.

پای